

Tisková zpráva

Globální oteplování má podle vědců vliv na kvalitu spánku divokých zvířat

Praha, 30. května 2024 - Studie, která je první svého druhu na světě, naznačuje, že mění se roční období a dramatické změny v extrémních povětrnostních podmínkách ovlivňují spánkové vzorce divokých zvířat. Její výsledky ukazují, že teplejší letní teploty potenciálně narušují kvalitu spánku a tím i celkové zdraví a pohodu divoké zvěře. Výzkum byl publikován v prestižním vědeckém časopise *Proceedings of the Royal Society B*, patřícím do skupiny vědeckých časopisů označených jako tzv. „Nature index“. Spolupracovali na něm vědci z Fakulty lesnické a dřevařské České zemědělské univerzity v Praze, Queen’s University Belfast (Velká Británie) a Swansea University (Velká Británie).

V nejdelší a nejpodrobnější analýze spánku u divokých zvířat dosud výzkumníci sledovali spánkové chování téměř 30 divokých prasat (*Sus scrofa*) na dvou místech v České republice. Data byla sbírána po dobu tří let pomocí špičkových, minimálně invazivních biologgerů. Spánek patří k základním fyziologickým funkcím a je nezbytnou složkou pro zdravou mysl a tělo u lidí i u zvířat, umožňuje regeneraci a „dobíjení“ energie. Často se ukazuje, že jedinci, kteří spí méně než průměr, mají tendenci k častějším neurologickým poruchám v pozdějším životě.

Jakým způsobem je spánek divokých zvířat ovlivněn environmentálními podmínkami, je dosud téměř neznámé. Výzkumníci proto realizovali tuto studii, aby zjistili, zda a jak ovlivňují změna ročních období a povětrnostních podmínek spánek divočáků. Zároveň vědci věří, že tato zjištění mohou být užitečná k pochopení spánkových vzorců. Výzkum ukazuje, že množství spánku, jeho efektivita a také kvalita jsou významně sníženy v teplejších, vlhkých dnech, zatímco chladnější teploty, stejně jako větší pokrytí sněhem nebo srážky, podporují zvýšení kvality spánku. Navíc studie odhaluje hluboké individuální rozdíly. Divočáci - nespavci spí až o 46% méně než divočáci – spáči. Zajímavé ale je, že nespavci se nesnaží kompenzovat svůj krátký spánek skrze vyšší kvalitu, což naznačuje, že může být jejich zdraví z dlouhodobého hlediska negativně ovlivněno spánkovou deprivací. Isabella Capellini z Queen’s University of Belfast říká: „Vzhledem k hlavní roli, kterou spánek hraje v celkovém zdraví, naše výsledky signalizují, že globální oteplování, a s ním spojený nárůst extrémních klimatických událostí, pravděpodobně negativně ovlivní spánek a tím i zdraví divoké zvěře, zejména u nočních zvířat. To by se potenciálně mohlo vztahovat i na lidi. Celkově naše výsledky naznačují, že jedinci, kteří konzistentně spí méně, nebo méně efektivně, pravděpodobně získají méně výhod ze spánku a mohou se u nich projevit dlouhodobé škodlivé účinky spánkové deprivace“. Miloš Ježek z Fakulty lesnické a dřevařské pak dodává: „Je fascinující, jak pomocí nových technologií můžeme nepozorovaně sledovat detaily života divokých zvířat v jejich přirozeném prostředí. Změny ve spánkovém rytmu jsou tak další potvrzenou změnou v chování divokých zvířat čelících intenzivnímu lidskému využívání krajiny a s tím souvisejících změn.“

Česká zemědělská univerzita v Praze

ČZU je čtvrtou až pátou největší univerzitou v ČR. Spojuje v sobě stopatnáctiletou tradici s nejmodernějšími technologiemi, progresivní vědou a výzkumem v oblasti zemědělství a lesnictví, ekologie a životního prostředí, technologií a techniky, ekonomie a managementu. Moderně vybavené laboratoře se špičkovým zázemím, včetně

školních podniků, umožňují vynikající vzdělávání s možností osobního růstu, včetně zapojení do vědeckých projektů doma i v zahraničí. ČZU zajišťuje kompletní vysokoškolské studium, letní školy, speciální kurzy, univerzitu třetího věku. Podle mezinárodních žebříčků univerzita patří k nejlepším třem procentům na světě. V žebříčku Academic Ranking of World Universities (tzv. Šanghajský žebříček) se v roce 2023 umístila na 601.–700. místě na světě a na sdíleném 4. místě z hodnocených univerzit v ČR. V roce 2023 se ČZU se stala 36. nejekologičtější univerzitou na světě díky umístění v žebříčku UI Green Metric World University Rankings.

Kontakt pro novináře:

[Karla Mráčková, tisková mluvčí ČZU, +420 603 203 703; mrackovak@rektorat.czu.cz](mailto:mrackovak@rektorat.czu.cz)